

**Konkurs „O złoty indeks Politechniki Śląskiej”
w dziedzinie chemii – etap 2
2021.02.22
11⁰⁰-13⁰⁰**

numer
IKU

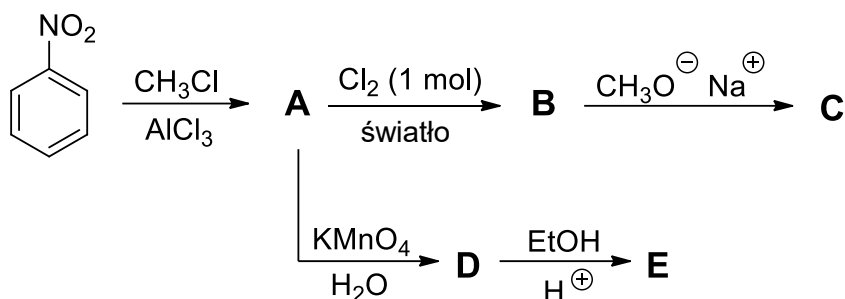
Za każde zadanie można uzyskać maksymalnie 10 pkt.

Tabela liczby punktów:

1	2	3	4	Suma:

ZADANIE 1

Uzupełnij następujące reakcje na poniższym schemacie, podając struktury produktów A-E, wiedząc, że produkt B zawiera tylko jeden atom chloru. Podaj nazwę związku E.

Wskazówka: Tam, gdzie to konieczne, weź pod uwagę wpływ skierowujący podstawników.

Oblicz, ile produktu A otrzymamy z 48,50 g nitrobenzenu o czystości 96% przy założeniu, że reakcja zachodzi z wydajnością 64%.

masy atomowe: C = 12; H = 1; N=14; O = 16; Cl = 35,5 [g mol⁻¹]

ZADANIE 2

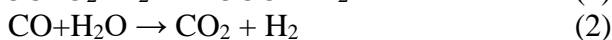
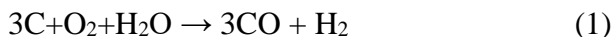
Zmieszano równe objętości dwóch rozcieńczonych roztworów wodnych: mocnego, jednoprotowego kwasu o $\text{pH} = 1,5$ i mocnej, jednowodorotlenowej zasady o $\text{pH} = 12,6$. Obliczyć pH powstałego roztworu.

ZADANIE 3

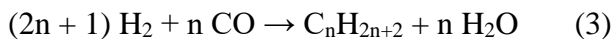
W reakcji tworzenia NOCl z NO i Cl₂ stała szybkości zaniku chloru wynosi 4,5 dm³·mol⁻¹·s⁻¹ przy 0,0 °C i 8,0 dm³·mol⁻¹·s⁻¹ przy 22,0 °C. Jaka jest energia aktywacji tej reakcji? Jakiego rzędu jest to reakcja?

ZADANIE 4

W Republice Południowej Afryki stosowany jest na dużą skalę proces otrzymywania paliw płynnych z węgla. Składa się on z dwóch etapów. Pierwszy polega na zgazowaniu węgla w celu otrzymania gazu syntezowego. W procesie tym zachodzą głównie następujące reakcje:

Proces prowadzi się w taki sposób aby po usunięciu CO_2 uzyskać gaz syntezowy o odpowiednim składzie. Gaz syntezowy wykorzystuje się następnie w egzotermicznej reakcji Fischera-Tropscha, która jest drugim etapem produkcji paliw płynnych:

Przeciętna rafineria przerabia około 200 000 baryłek ropy na dobę otrzymując z niej około 75% paliw płynnych. Obliczyć, co ile minut musiałby być odprawiany skład liczący 40 wagonów o ładowności 50 t węgla gdyby chciano zastąpić ropę węglem w takiej rafinerii. Założenia: produkcja paliw płynnych pozostaje bez zmian, jedna baryłka to 159 litrów, 1 tona ropy to 7,4 baryłek, ciekłe paliwo składa się z oktanu.

Podpowiedź: Zapisz równie reakcji umożliwiające otrzymanie CO i H₂ w proporcjach wymaganych przez reakcję (3). Masy atomowe: C = 12; H = 1; O = 16 [g mol⁻¹]

ZADANIE 4 (miejsce na rozwiązanie)